

eTwinning w nauce języka niemieckiego

eTwinning jest główną akcją unijnego programu e-Learning, wspierającego szkoły, które chciałyby współpracować z placówkami partnerskimi z innych krajów europejskich za pomocą internetu. Akcja ta promuje wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w szkołach europejskich. Uczniowie i nauczyciele wykorzystują internet we współpracy ponad granicami. Współdziałają, wymieniają się informacjami i materiałami do nauki. Program eTwinning poszerza więc zakres pedagogicznych możliwości oferowanych uczniom i nauczycielom, motywuje do nauki j. obcego i otwarcia klasy na Europę. Współpraca europejska za pomocą technologii ICT nadaje nowy wymiar nauczaniu, a także zachęca uczniów do podnoszenia swoich kompetencji językowych.

Głównym celem projektu jest ukazanie uczniom, jak ważną rolę odgrywa w dzisiejszym świecie znajomość języków obcych oraz jakie są korzyści, wpływające z tej umiejętności. Wszystkie działania podjęte w projekcie mają zachęcać młodzież do doskonalenia ich sprawności językowej oraz mobilizować ją do nabywania umiejętności komunikowania się w języku niemieckim, poprzez używanie narzędzi takich jak: Skype, Microsoft Office, PowerPoint oraz internetu.

Zastosowanie technologii informacyjnych we współczesnej szkole staje się coraz powszechniejsze, a komputer znajduje coraz szersze zastosowanie jako niezbędne narzędzie dydaktyczne. Zasoby internetu umożliwiają nauczycielom, jak i uczniom, dostęp do różnorodnych informacji, pomagają w ich gromadzeniu i przetwarzaniu. Każdy nauczyciel może znaleźć mnóstwo interesujących stron z zakresu językowego, które będą pomocne w realizacji podejmowanych przez niego działań. Umożliwia to systematyczne wzbogacanie własnego warsztatu pracy od strony merytorycznej i metodycznej. Uczniowie mogą natomiast wykorzystać bogactwo materiałów i aplikacji w sieci do samodoskonalenia i doskonalenia swoich umiejętności językowych.

Materiały wyszukane w internecie można wykorzystywać w wersji oryginalnej, stosując gotowe lub odpowiednio opracowane do danej umiejętności ćwiczenia. Można zastosować następujące techniki pracy:

- relacjonowanie bieżących wydarzeń w klasie,
- odnajdywanie w tekście konkretnych informacji,
- zbieranie informacji na temat rozwoju określonych wydarzeń i tworzenie raportu o nich,
- opracowywanie streszczenia czy biografii,
- uzupełnianie luk w zdaniach (potrzebne wyrazy można ewentualnie podać pod tekstem),
- wszystkie czasowniki mogą zostać użyte w formie bezokolicznika,
- wybrane zdania można przekształcić w ciąg wyrazów, z których uczniowie mają ułożyć poprawne gramatycznie zdania,
- dopasowanie podanych pod tekstem wyrazów do definicji lub wyszukiwanie ich znaczenia w słownikach (tradycyjnych lub elektronicznych),
- ustne bądź pisemne odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu,
- wskazywanie prawdziwych i fałszywych zdań na temat tekstu,
- odtwarzanie kolejności akapitów wcześniej zmienionych przez nauczyciela,

- wyszukiwanie w tekście informacji i przenoszenie ich do tabeli,
- dyskusja na temat określonych informacji czy wydarzeń.

W pracy nad sprawnością w zakresie posługiwania się językiem obcym znajduje również zastosowanie poczta elektroniczna. Uczniowie mogą rozwijać komunikację w języku niemieckim z rówieśnikami z innych krajów, jak również komunikować się ze swoimi kolegami z klasy oraz nauczycielem. Rolą nauczyciela jest przygotowanie stosownych, adekwatnych do wiedzy i umiejętności uczniów materiałów oraz motywowanie do koleżeńskej współpracy i komunikacji. Nauczanie wspomagane technologią komputerową powinno przyczyniać się do rozwijania autonomii ucznia i jego niezależności. Ważne jest jednak nadzorowanie pracy uczniów i uczulanie ich na dokonywanie właściwych oceny wyborów, ponieważ obok wartościowych materiałów, często można odnaleźć w sieci treści niepożądane. Nawiązując do kwestii wychowawczych, należy zatem uświadamiać skutki zagrożeń internetowych.

Zajęcia prowadzone są przede wszystkim metodą komunikacyjną, która największy nacisk kładzie na porozumiewanie się w sytuacjach życia codziennego. Uczniowie doskonalą tę kluczową umiejętność poprzez kreatywne ćwiczenia, które nie tylko bazują na materiale autentycznym, ale również uwzględniają zainteresowania, potrzeby oraz uzdolnienia uczących się. W procesie nauczania większą uwagę zwraca się na komunikatywność i zrozumiałość wypowiedzi, niż na jej poprawność językową, przez co proces uczenia się staje się świadomym i niezwykle kreatywnym działaniem.

Zagadnienia gramatyczne natomiast traktowane są bardzo instrumentalnie. Gramatykę należy opanować jedynie w takim stopniu, „by z pomocą języka możliwe było zrozumienie rozmówcy, oglądnięcie programu telewizyjnego, wysłuchanie audycji radiowej, bądź przeczytanie artykułu w gazecie”. Materiały oraz środki dydaktyczne odgrywają na każdym zajęciach języka obcego niezwykle ważną rolę i to właśnie od tych dwóch czynników w dużej mierze zależy powodzenie w nauce. „Obcy świat nie jest obecny ani w klasie, ani w bezpośrednim otoczeniu ucznia, lecz jest mu przekazywany na lekcji właśnie za pomocą środków dydaktycznych”. Obowiązkiem nauczyciela jest stworzenie optymalnych warunków do opanowania języka, co wymaga wnikliwej analizy środków dydaktycznych używanych podczas zajęć. Materiał wykorzystywany na lekcji języka niemieckiego jest funkcjonalny, tzn. umożliwia uczącemu się osiągnięcie celów nauczania. Bazuje na treściach bliskich dziecku, jego zainteresowaniach, doświadczeniach oraz przeżyciach. Na zajęciach wykorzystane są teksty wierszy, piosenek, bajek, fragmenty literatury młodzieżowej, artykuły prasowe na temat bieżących wydarzeń bądź wybranych zagadnień, biografie ciekawych osobistości, teksty o tematyce fachowej, dotyczące m.in. historii, geografii oraz tradycji wybranych państw, regionów, fragmenty programów telewizyjnych, filmów dokumentalnych i fabularnych. Różnorodność materiałów ma za zadanie nie tylko wszechstronnie szkolić i rozwijać umiejętności językowe uczniów, ale również urozmaicić proces uczenia się, a przez to zachęcić uczniów do pilniejszej i bardziej owocnej pracy.

Media mają pozytywny wpływ na nastawienie dzieci do nauki języka obcego. Ułatwiają im proces uczenia się, rozwijają kreatywność, spontaniczność, pomagają przełamać lęk przed komunikowaniem się w języku obcym. Głównym zadaniem środków dydaktycznych jest jednak przekazanie informacji. Lekcje języka niemieckiego nieodzownie towarzyszą środki wizualne (zeszyt, podręcznik, plansze, tablice, lektury, gazety i czasopisma), audytywne (magnetofon, telefon, radio) oraz audiowizualne (telewizja, film, komputer). Ważne podczas zajęć są również formy pracy. Należą do nich: praca na forum, praca samodzielna, w parach oraz w grupach. Na forum następuje przekazanie istotnych informacji, wprowadzenie do tematu zajęć, jak i prezentacja, kontrola oraz korekta wcześniej powierzonych zadań. Praca samodzielna ma miejsce podczas słuchania, czytania i pisanie

testów, rozwiązywania ćwiczeń, szukania informacji na zadane tematy, czy też pracy z obrazem, fotografią. Uczniowie pracują samodzielnie, we własnym tempie, mogą sprawdzić swoją wiedzę bez strachu przed krytyczną oceną. Pracując parami, uczniowie czują się wolni. Stają się partnerami. Pomagają sobie, uzupełniają się, konsultują swoje propozycje, radzą się sobie wzajemnie. Równie chętnie pracują w grupach. W grupie działają osoby o różnym stopniu opanowania języka. Każdy ma prawo zabrać głos, wypowiedzieć się na dany temat, zaproponować rozwiązanie zadanego problemu. Ma jednak również obowiązek wysłuchać opinii kolegów. Uczniowie uczą się odpowiedzialności za pracę grupy, wspólnego podejmowania decyzji, zasad kompromisu. O powodzeniu w nauce języka obcego decyduje wiele czynników. Ich właściwy dobór oraz użycie na zajęciach umożliwią osiągnięcie wyznaczonych celów nauczania, zarówno uczniom jak i nauczycielom.

Interakcja uczeń-nauczyciel odgrywa bardzo ważną rolę w procesie nauczania. Sposoby motywacji uczniów, cechy charakteru, osobowość oraz zachowanie nauczyciela mają ogromny wpływ na relacje, które wytworzone zostaną w klasie między prowadzącym zajęcia, a jego uczniami. Program ten stawia sobie za cel uczyć, inspirować uczniów, a także bawić. W związku z powyższym nie może on onieśmiać uczniów lub zniechęcać do pracy i aktywności.

Mamy za sobą rok funkcjonowania w/w programu. Można stwierdzić z całą pewnością, że innowacja służy podnoszeniu jakości pracy szkoły, a uczniowie nią objęci osiągają lepsze wyniki edukacyjne i wychowawcze. Osiągnięcia uzyskane przez uczniów potwierdzone są w konkursach, olimpiadach i wystawach. Grupa projektowa miała możliwość zweryfikowania posiadanych umiejętności w sytuacji realnej komunikacji z obcokrajowcem. Nasi uczniowie, wraz z uczniami Gymnasium Walsrode (Niedersachsen) oraz Gimnazjum nr 4 w Słupsku, wyjechali do Gdańska, gdzie zetknęli się z rodzimymi użytkownikami języka niemieckiego. W atmosferze wzajemnej ciekawości i zainteresowania kulturą obu krajów nawiązały się nowe znajomości i wymiana doświadczeń.

Zdobyte doświadczenia zainspirowały nas do zaangażowania się w kolejny program internetowy Insta.Ling. Jest to strona do nauki języków obcych. Nauczyciel przydziela słówka z omawianego w szkole materiału, a uczniowie razem z Insta.Ling powtarzają je w domu. Nauczyciel i rodzice dostają szczegółowe raporty o systematyczności pracy ucznia i jego postępach w nauce, a Insta.Ling dba, aby powtórki słówek były dostosowane indywidualnie do potrzeb ucznia.

Innowacja pozwala na przełamanie stereotypów myślowych oraz wpływa korzystnie na wizerunek Polaka w Europie. Pokazuje różnice i podobieństwa w codziennym życiu społecznym, uczy tolerancji wobec innych zachowań, wynikających z różnic społecznych i kulturowych. Ponadto rozbudza zainteresowania innymi narodami Europy, pozwala wykorzystać w praktyce nabyte umiejętności językowe. Pokazuje praktyczne zastosowanie technologii informatyczno-komunikacyjnych. Metodyka nauczania staje się bardziej skuteczna i atrakcyjna, łącząc naukę z zabawą oraz wplatając multimedia w tok zajęć edukacyjnych.

Katarzyna Stawarska
Edyta Wallner-Sławkowska
nauczycieli języka niemieckiego
w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Słupsku